

De Sophia-Augusta Stichting.

stander van Lodewijk XIV, had daar veel schuld aan. Door een Franschen bouwmeester, Carot, liet hij het paleis 't Loo bouwen. Een anderen Franschen bouwmeester, Daniël Marot, die zich in den Haag gevestigd had, nam hij in zijn dienst Zoo werden de Nederlanden een belangrijk arbeidsveld voor de Franschen.

Merkwaardig is het evenwel dat de Nederlandsche volkseigenheid, ook op het stuk der bouwkunst, zich te krachtig toonde, om zich geheel en al door den Franschen invloed te laten overvleugelen. Juist in de XVIIIe eeuw, toen langs de deftige Amsterdamsche grachten de weelderige koopmanshuizen gebouwd werden, „met,” zooals professor Gugel schrijft, „hun onbeschrijflijken rijkdom van schoone binnenbetimmeringen — meestal massief en uit mahoniehout — de in hout en marmer gebeeldhouwde tafereelen aan schoorsteen, binnendeuren en wanden; de uit de hand gewerkte stucco-plafonds, de statige vestibules en trappen . . . werken, die tot de belangrijkste voortbrengselen der eeuw behooren en door hunne merkwaardig degelijke uitvoering tevens de hooge vlucht aanwijzen, welke de ambachten toen hadden bereikt” — juist toen werd een nieuwe bouwtrant in het leven geroepen uit de vereeniging van den Nederlandschen en den Franschen smaak. Een schoon en kostbaar voorbeeld van dien bouwtrant vormt deze mahoniehouten zaal.

Langs de wanden loopt een lambriseering met lijsten, paneelen en snijwerk. Het midden van den eenen wand wordt ingenomen door een grooten schoorsteenmantel van gebeeldhouwd marmer, overwegend rood, maar overigens bont van kleur. Daar boven verheft zich de rijk gebeeldhouwde schoorsteenboezem, versierd met een schoorsteenstuk van Jacob de Wit, de Doop van den Kamerling, dat het jaartal 1748 draagt. Recht over dien schoorsteen de groote dubbele deuren, die toegang gaven tot de orgelzaal.

De vier hoeken van het vertrek zijn voorzien van kwart-cirkelvormige pilasters, die omhoog rijzen tot den onderkant van de kool der zoldering, die zij schijnen te dragen. Aan den voorgevel dienden zij tot berging van een gedeelte der raamluiken, aan den achtergevel vormen zij kastjes.

MAHONIEHOUTEN ZAAL.

Die kastjes in de hoeken zijn eigenlijk noch tot berging, noch ter versiering aangebracht, maar dienen tot een ander doel.

De ruimte, die zoo weelderig betimmerd werd, had geen regelmatig grondvlak. Geen enkele hoek van het vertrek is recht, alle muren geeren. De kastjes, die met hun gebogen lijn de hoeken vullen, bedekken de onregelmatigheid van de kamer geheel en al voor het oog, waartoe ook de eigenaardigheden van den bouwstijl medewerken.

De bouworde van het Stedelijk Museum liet niet toe den voorgevel ongewijzigd op te stellen. In plaats van de drie betrekkelijk smalle ramen te behouden, die de kamer van licht voorzagen, heeft men moeten bukken voor de harde noodzakelijkheid het met een enkel breed venster te stellen. Dat maakte het noodig de kamer aan dien kant uit te bouwen. De wanden voor dien uitbouw worden grootendeels gevormd door de betimmering der voormalige penanten, voorzien van spiegels met rijk gesneden lijsten en bekroningen.

Dit alles is uitgevoerd in massief Koebaansch mahoniehout, met moeite en vlijt ontdaan van den politoerlaag, er in later tijd